

Nuvela Psihologica - In Vreme de Razboi de Ion Luca Caragiale

Provenind din cuvântul francez nouvelle, latin nuvela, care înseamnă noutate, este o specie a genului epic în proză, cu un singur fir narativ, dar care poate dezvolta semnificații, conflict unic, concentrat, sunt prezentate cu un grad mare de verosimilitate fapte verosimile, iar intrigă este riguros construită. Accentul nu cade asupra întâmplărilor, ci pe caracterizarea amănunțită, complexă a personajului.

Dimensiunile sunt variabile, este mai amplă ca povestirea și mai redusă ca romanul. Tendința de obiectivare se face prin detașarea autorului de subiect și de personaje.

În nuvela psihologică acțiunile sunt puse în slujba psihologiei personajului. Există un conflict interior personajele apar într-un moment al acțiunii, schimbarea condiției afectează moralitatea, dezbateră sufletească este vădită. Se urmăresc ecourile fiecărui eveniment în ființa interioară, cum pătrund în conștiință și îi schimbă condiția.

Tehnici de analiză psihologică sunt: introspecția, monologul interior, stilul în direct. Prin descriere se evidențiază starea sufletească într-un moment sau altul. Psihologia tulbură este evidențiată de noaptea:

Nuvela psihologică ale lui I.L. Caragiale prezintă personaje puse în situații-limită, astfel încât este sondat psihicul labil, subconstientul.

În vreme de război reflectă obsesia, ea urmărește un caz psihologic în care setea de avere dezumanizează. Stavrașche este un destin tragic. El nu este avarul tipic, autorul a urmărit desfigurarea sufletului omenesc, rasfrangerile în conștiința ale obsesiei banului.

Titlul operei este semnificativ și derivă din faptul că acțiunea se desfășoară în vreme de război, totul evoluând în raport cu știrile de pe front. Aspectele tematice abordate sunt de natură morală și socială. Ele sunt urmărite în trei capitole reprezentând momente în evoluția psihologică a lui Stavrașche de la dorința la iluzie, apoi la halucinații până la nebunie.

Aparută în 1898, autorul o subintitulase schiță, dar discursul narativ este similar cu cel din dramă, remarcându-se planul povestitorului, planul dialogat, planul naturii.

În primul plan, reflecțiile sunt făcute de autor, al doilea este surprins gradat cu dialoguri comprimate, gesturi și indicații scenice. Este un complex obsesiv, omul față în față cu propriile sale dorințe, dar și cu propriile sale temeri. Personajul devine un prizonier al dramei sale interioare. Autorul deapănă șirul narativ cu obiectivitate, dezvăluind și ce se întâmplă în sufletul eroului. Sunt notate spaima, tensiunea, nervozitatea, plansul, rasul demential, iar natura ia parte la zbuciumul sufletesc.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Sunt surprinse gesturi, mimica si ganduri.- Evolutia personajului este sustinuta de o acumulare a circumstantelor plasate intr-o zona a indecisului. Se remarca metode realiste si elemente naturaliste: omul este inteles ca un rezultat al ereditatii si al presiunii mediului social, iar singuratatea poate fi un element catalizator, explicand reactiile lui. Observatia se face din afara, prin notatiile autorului ce devin elemente de analiza psihologica.

Popa lancu din Podeni este capul unei bande de talhari care, pentru a fi in afara de orice banuiala, a dat o lovitura in propria lui casa. Cand banda este prinsa de stapanire, speriat ca va fi descoperit, merge la fratele sau, hangiul Stavrance, sa-i ceara sfatul. Dupa ce lancu ii marturiseste adevarul fratelui sau mai mare, acesta considera ca popa trebuie sa-si piarda urma. In usa hanului se aud batai si un pluton de voluntari in frunte cu un ofiter si doi sergenti se opresc aici, Stavrance il trimite cu ei pe fratele sau. Bucuros ca este singurul mostenitor al averii acestuia, traieste din acea clipa doar cu acest gand.

Vestile de pe front sunt contradictorii, unele anuntandu-l ca lancu se distinge permanent prin acte de bravura militara, altele spunand de moartea acestuia. Consultand un avocat in legatura cu conditiile legale ale pastrarii averii fratelui, afla ca singurul care are dreptul sa-i ceara averea este popa. Temerile lui nu pier, iluzia da nastere vedeniilor, halucinatiilor chinuitoare prin intrebarea obsedanta: "Gandeai ca am murit, neica?"

Se observa preferinta lui Caragiale pentru sinestezii sonore in relatie cu psihologia eroului si maxima concentrare a mijloacelor narative si dramatice. Este atras de starile obscure ale inconstientului, de relatiile psihice imprezibile ale individului intr-un moment de suprema incordare: "un frate innebuneste, iar altul se face talhar ca popa si delapidator ca ofiter" spune Calinescu. Oniricul e o prezenta agresiva; vedeniile erup din subconstient si victima are proiectii delirante.

Planul real se confunda cu cel imaginar, normalitatea gandirii alterneaza cu obsesia si frica de confruntarea cu fratele. Se aud batai de tobe, se vad soldati marsaluind, totul pare aievea. In halucinatiile datorate starii psihice, popa ii apare in haina vargata de ocnas, cu ochi mari de fiara, gata sa il omoare. Intf-un monolog interior, el se framanta: "Ce judecatori sunt aceia care nu au ajuns la capul bandei?... Capitanul poate sa se intoarca, dar popa ba, dar daca?"

Stavrance are manifestari patologice, cu gradate stari tensionale, el nu mai distinge planul real de realitatea mintii lui si dovedeste un caracter slab. Cu gandul ca va ajunge stapanul averii, presimtirea ca fratele s-ar putea intoarce il macina psihic si fizic.

Este un razboi concret, cel din 1877, si un razboi al eroului cu el insusi, cu instinctele atavice (instincte primare) si setea de inavutire. Efectul devorator este dezumanizarea. Acest aspect este vadit si cand soseste fetita care cere gaz pe datorie si el refuza. Desi instarit, Stavrance vrea mai mult. Sunt lucruri care se petrec exclusiv in imaginatia bolnava de angoasa a eroului. Faptelor el le substituie viziunilor sale obsesive: "In cinci ani numai popa lancu volintirul mai venea din cand in cand de pe alta lume sa tulbure somnul fratelui sau." In psihicul carciumarului viciat de lacomie se

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

instaleaza dementa, nebunia evolueaza tragic ajungand la paroxism.

Picaturile de ploaie sunand pe fundul butoiului dogit sugereaza obsesia - concordanta dintre natura si manifestarile umane interioare. A treia oara cand Iancu Georgescu apare intr-adevar sa-i ceara bani pentru ca delapidase la regiment din cauza unei datorii la jocul de carti, realitatea mintii lui Stavrache o substituie pe cea adevarata. si crivatul ajunge in pragul nebuniei trosnind in hamul batran asa tine trei zile vreme cu frig, ploaie si viscol - in acord cu starile psihice.

In intalnirea propriu-zisa cu fratele, reactiile fiziologice sunt intense, iesite de sub control, inspaimantatoare. Atingerea este un junghi inrosit de foc si se ridica cu parul valvoi, mainile inclestare, rade cu hohote, gura deschisa fara sa poata vorbi, ochii mari holbati, face cruci, horcaie, geme. Ideea ca fratele se intoarce l-a terorizat incontinuu, declansand nebunia. Dialogul reda incordarea si lupta inclestata dintre cei doi frati. Aceasta se desfasoara pe un fundal adecvat: zvarcolirile viscolului. Fratii se unesc intr-un destin tragic. La vederea luminii lumanarii, hangiul canta pe peste.

Deznodamantul nuvelei este pe cat de tragic pe atat de incert, un final deschis, propriu modernismului. Stavrache este tintuit la podea de fratele sau mai tanar, care se adreseaza insotitorului, exclamand disperat: "N-am noroc!"

Caragiale pune in discutie problema fundamentala a oricarei filozofii dialectice dintre bine si rau din punct de vedere estetic - Urat, gnoseologic logic - absurd, religios sacru - profan, etic moral - imoral.

Elementele naturaliste sunt legate de starea sufleteasca a personajului, autorul relevand o serie de lanturi cazuale. Accentul cade pe observatie, analizand insistent senzatiile si prezentand mediul social.